

Čtenářův mezičas

Milan Suchomel

Na konci století zburcoval „interpretační symposium“ *Pět na jednoho*. Byl dvěma z těch pěti; tím jedním, na kterého měli políčeno, byl *Vyvolavač* Oldřicha Mikuláška. Uhrančivou figuru četl v neshodě mýtu a triviálnosti, smrti a jarmarečnického nevkusu, přes archetyp ďábla-pokušitele. Výkladu se něčeho nedostane, cesta není u konce, význam zůstane nerozhodnut v úplnosti. Několikatost účastníků umísťovala dílo v pluralitě možností, neslibovala vynést kompletní soud, přidávali osobní účast.

Ve stejném roce 1993 a v jiné pracovní pospolitosti publikuje své teoretické „malé organon“. Čtenář se odevzdává textu, přistupuje k němu s očekáváním a otázkou. Také text se ptá a ptáme-li se správně, také odpovídá, ale ne doposledka. Čtenář se ptá textu a text se ptá čtenáře, text odpovídá čtenáři a čtenář textu. Ve vsřícném dotazování přichází dorozumění a porozumění. Překračujeme obzor, text ožívá, čtenář se setkává se svou textovou podobou, text ani čtenář netrvají na své neměnné totožnosti, riskují svou jinou možnost, jiný horizont.

Veden potřebou lépe porozumět stává se čtenář teoretikem a čelí pak nesnázi, jak vysvětlit věc z principu a neztratit pro princip věc. Jak pojmenovat a nepřevádět na výměry a formule, nenahrazovat věc předtextovým pojmoslovím a předvěděním. Zůstat čtenářem.

Takto vidoucí a vědoucí zkoumá pak s vervou „ztracený horizont“ dvanácti českých básníků dvacátého století a prózu českou, evropskou a světovou. Udivuje, co všechno stačil přečíst a čeho se dočíst, v souvislostech a u jednotlivců, jedno by nebylo bez druhého. Odbočil potom k literární sociologii a každá další jeho kniha je obsáhlejší

a naplněnější než předchozí. Ale pořád je čtenářem mezi čtenáři, neztrácí vitalitu a ostrovtip ve statistikách a souhrnech.

Čtenář je ten, kdo navzdory své nespolehlivosti udržuje literaturu při životě. Tak i život.

Jak to uběhlo!?